

KOPIMOTTAKER

RINGERIKE KOMMUNE
Postboks 123 Sentrum
3502 HØNEFOSS

Dato: 19.10.2023
Saksref: 202203601-10
Deres ref.: 23/11837-1
Side: 1 / 4

Vår saksbehandler: Marit Louise Lindholm
Telefon:
Mobil: +4790547150
E-post: marit.louise.lindholm@banenor.no

Ringerike kommune - Kommuneplanens arealdel 2023-2035 - Varsel om høring og offentlig ettersyn av planforslag - Bane NOR fremmer innsigelse til planforslaget

Vi viser til oversendelse datert 11.09.2023.

Sammendrag

*Bane NOR fremmer **innsigelse** til manglende ivaretagelse av FRE16 med hjemmel i pbl § 5-4. Den statlige planen vil kunne ivaretas gjennom en hensynssone jf. pbl § 11.8 f.*

*Bane NOR fremmer med hjemmel i pbl § 5-4 **innsigelse** til manglende rekkefølgekrav om sikker kryssing av jernbanen før utbygging.*

*Bane NOR finner det nødvendig å fremme **innsigelse** til bestemmelse § 5.1 da denne kan sette store begrensinger til gjennomføringen av nødvendige drift- og vedlikeholdstiltak.*

Bane NOR som jernbanemyndighet har følgende merknader

Ringerike kommune er en viktig jernbanekommune. Det er flere jernbanestrekninger som går gjennom kommunen; Randsfjordbanen, Roa-Hønefossbanen og Bergensbanen. Realisering av Ringeriksbanen vil gi en effektiv togforbindelse mot Oslo. Hønefoss er et særdeles viktig knutepunkt som knytter samferdselsårene sammen. Det skal settes i gang et arbeid med mulighetsstudie og knutepunktutvikling på Hønefoss i regi av Bane NOR.

Fremtidig arealbehov

I denne rulleringen har kommunen gjort en endring i fremvisningen av jernbanen. Tidligere var denne vist som linjesymbol, i planforslaget er dette endret til baneformål. Bane NOR mener dette er et godt grep i planen. Ettersom det er mange utbyggingsområder i kommunen er det fornuftig å vise utstrekningen av samferdselsformålene. Vi gjør oppmerksom på at ved Randsfjordbanen mot Tyristrand er det noe avvik mellom formålet bane og eiendoms grensen til Bane NOR. Vi anbefaler derfor kommunen å ta en kvalitetssikring av formåls grenser før vedtak.

Den statlige reguleringsplanen for Ringeriksbanen (FRE16) ble vedtatt 27.03.20. Arealene for bane og vei er lagt inn i kommuneplanen, men for gjennomføring av prosjektet er det behov for å sikre at reguleringsplanen gjelder foran kommuneplanen. Det er deler av reguleringsplanen som ikke vises i forslag til kommuneplan. Dette gjelder blant annet bruene over Storelva, bestemmelsesområdene og reguleringsbestemmelsene. På Prestemoen avsettes store områder til kombinert bebyggelse og anleggsformål KBA_N4. Disse områdene overlapper med den statlige reguleringsplanen og vil kunne vanskeliggjøre videre prosess da det ikke er samsvar mellom formål i kommuneplanen og i reguleringsplanen. Vi har vurdert at kommuneplanbestemmelse § 1.2 ikke ivaretar hensynet til FRE16. Bane NOR kan ikke akseptere en vanskeliggjøring av gjennomføringen av prosjektet eller at reguleringsplanen for FRE16 ikke vil gjelde fullt ut. Det er Nye Veier som nå har Ringeriksbanen i sin portefølje og er ansvarlige for planlegging og utbygging av Ringeriksbanen. Reguleringsplanen er en statlig plan og det er nasjonale jernbaneinteresser knyttet til gjennomføringen av denne. Bane NOR sitt ansvar er å ivareta nasjonale jernbaneinteresser i planlegging etter plan- og bygningsloven (pbl).

Bane NOR fremmer på dette grunnlag **innsigelse** til manglende ivaretagelse av FRE16 med hjemmel i pbl § 5-4. Den statlige planen vil kunne ivaretas gjennom en hensynssone jf. pbl § 11.8 f. med sone der gjeldende reguleringsplan fortsatt skal gjelde uendret. Dette er den samme løsningen som ble gjort for Hole kommuneplan der hele reguleringsplanområdet har en slik hensynssone.

Nye utbyggingsområder og sikkerhet

Det er i forslag til kommuneplanen lagt ut en rekke nye utbyggingsområder, samtidig er det svært mange planoverganger (PLO) i kommunen. Det anses også svært uheldig at kommunen legger opp til en så spredd utbygging. Ved utbygging av Ringeriksbanen investeres det betydelig i infrastruktur, med dette følger det klare forventninger om at kommunen følger opp i utvikling av boliger og næring i nærheten av knutepunkt. Kommunen bør vurdere om forslaget til nye utbyggingsarealer skal tas ut av kommuneplanen.

Planoverganger er den største risikobæreren på jernbanen i Norge. Planens konsekvensutredning har ikke vurdert om det er mulig å realisere en sikker adkomst til områdene. Dette vurderer vi som en stor mangel, og det gir grunn til å spørre om kravet til konsekvensutredning er oppfylt. Vi ber kommunen oppdatere konsekvensutredning med dette temaet. Flere av utbyggingsområdene ligger slikt til at trafikken potensielt vil øke over planoverganger.

Spesielt ønsker vi å trekke frem de nye utbyggingsområdene ved Tyrstrand. Sør for jernbanen legges det ut et nytt boligområde, nytt kombinert formål og nytt kombinert formål i sjø uten at det er redegjort for adkomst til disse områdene eller om sikkerheten til jernbanen vil kunne bli redusert. Beskrivelsen av formålet med disse kombinerte områdene er også svært mangelfullt. For arealet på gbnr 244/17 kan ikke vi se at området vil ha adkomst. Det er ikke tillatt å etablere nye planoverganger og vi tillater heller ikke endret bruk av eksisterende PLO i dette området. For områdene nord for jernbanen vil også sikkerheten være et nødvendig tema da tilgang til Tyrifjorden vil være avhengig av kryssing av jernbanen.

Bane NOR vurderer det som helt nødvendig at sikker adkomst til ny utbygging over jernbanen ivaretas på neste plannivå. Planskilt kryssing av jernbanen er både kostbart og kan være svært krevende. Det tillates ikke etablering av nye planoverganger og det tillates heller ikke redusert sikkerhet på eksisterende overganger som følge av økt trafikk. Dette gjelder både for myke trafikanter og biltrafikk. Det er i planens rekkefølgebestemmelse § 4.1 b tatt inn punkt om trafiksikker adkomst. Vi vurderer at denne bestemmelsen ikke er tydelig nok og at sikkerheten til jernbanen også må ivaretas. Vi mener kommunen må redegjøre for fremgangsmåte for å ivareta sikrere og mer fremtidsrettet adkomst til områdene som er avhengig av planovergang. Vi ber kommunen vurdere hvilke virkemidler som kan være hensiktsmessig for at dette ivaretas.

Dette vil også føre til større forutsigbarhet for utbyggere da krav til sikker kryssing av jernbanen vil kunne fremmes av Bane NOR ved regulering.

Bane NOR fremmer med hjemmel i pbl § 5-4 **innsigelse** til manglende rekkefølgekrav om sikker kryssing av jernbanen før utbygging.

Alternativ transport (buss for tog)

Hønefoss stasjon har en viktig rolle for trafikken på Bergensbanen som knutepunkt mellom Bergensbanen, Randsfjordbanen og Roa-Hønefosslinjen. I de tilfeller jernbanen må stenges grunnet planlagte arbeider eller ikke-planlagte hendelser, må togene erstattes med alternativ transport (buss for tog) for å få de reisende frem.

Hønefoss spiller en viktig rolle som overgangsstasjon mellom tog og alternativ transport i de tilfeller det er planlagte arbeider eller inntreffer hendelser i Osloområdet eller Drammensområdet som gjør at togene ikke kan kjøres som normalt. Det er viktig at alternativ transport regnes som en del av kollektivtilbudet, og at det sikres at alternativ transport har gode, trafikksikre holdeplasser og god fremkommelighet. I takt med eventuell fortetning og utbygging ved og i nærheten av Hønefoss stasjon, er det viktig at dette ikke går på bekostning av fremkommeligheten for alternativ transport.

Kulturminner og kulturmiljø

I kommuneplanbestemmelse § 5.1 annet avsnitt er det tatt inn at bestemmelse § 12.4.2 også gjelder for bygninger og kulturmiljøer med kulturhistorisk verdi utenfor hensynssone bevaring kulturmiljø H570. Denne bestemmelsen skaper stor usikkerhet til hvilken funksjon hensynssonen da har. Bestemmelse § 12.4.2 setter svært detaljerte krav som vil kunne få konsekvenser for Bane NORs drift og vedlikehold av vår infrastruktur og av bygninger i vårt eie uten at vi i denne rulleringen av kommuneplanen blir gitt anledning til å gjøre en vurdering av disse konsekvensene, ettersom planen da ikke peker ut hvilke områder kommuneplanbestemmelse § 12.4.2 er gjeldende for.

Bane NOR finner det nødvendig å fremme **innsigelse** til bestemmelse § 5.1 da denne kan sette store begrensninger til gjennomføringen av nødvendige drift- og vedlikeholdstiltak. Dette med hjemmel i pbl § 5-4. Vi ber samtidig Statsforvalteren om å gjøre en legalitetsvurdering av bestemmelsen. Bestemmelsen er slik vi leser det hjemlet inn under de generelle bestemmelsene som kan settes til kommuneplanens arealdel jf. pbl 11-9 samtidig viser denne til svært detaljerte bestemmelser til hensynssone bevaring.

Ved eventuelle spørsmål eller behov for samråd om ovennevnte, ber vi om at vår saksbehandler kontaktes.

Med vennlig hilsen

Eivind Bjurstrøm
Banedirektør
Drift og teknologi

Åsne Fyhri
ass.sjef Planforvaltning

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

Mottakere:

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Kopi:

